

De schapen op de Grolse Weiden bij Groenlo.

Kudde voor natuurbeheer, wol én burger

De schapen van de kudde eten 4 kilo groen per dag. Ze beheren natuur als een bewegende ecologische verbindingszone.

We missen het tromgeroffel en kanongebulder niet, dat om de paar jaar de rust op de Grolse Weiden in Groenlo verstoort. Een overvliegende scholekster laat wel flink van zich horen.

Daar trekken de dik driehonderd schapen, die als een compact peloton over het terrein struinen, zich niets van aan.

Op de plek waar in oktober het Beleg van Grol wordt herbeleefd en het er ook in 1627 onstuimig aan toe ging, helpt schaapherder Roelof Kuipers met zijn kudde het beheer een handje.

Het sappige gras met allerlei kruiden staat zes dagen lang op het menu, voordat de schaapskudde weer verder trekt.

Een schaap eet gemiddeld 4 kilo groen per dag. Later in het jaar komen ze hier nog twee keer terug.

Nu het groeiseizoen weer is begonnen trekt herder Roelof als kleine zelfstandige met zijn dieren (van het ras Groot Heideschaap) zeven maanden lang door de regio.

Voor de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk en terreinbeherende organisaties zoals Natuurmonumenten houdt hij het groen op een natuurlijke manier binnen de perken.

Het inzetten van zo'n kudde in plaats van machines helpt de natuur ook op andere manieren, vertelt Kuipers.

"In de vacht verzamelen de schapen insecten en zaden, die ze elders uitschudden. Als zaden op een geschikte grond vallen ontkiemen ze."

Hij wijst naar enkele kraaien op de rug van schapen. "Die pikken insecten uit de vacht. De kudde is zo een bewegende ecologische verbindingszone. Dat is goed voor vogels, mestkevers, vliegjes en ook kikkers en hagedissen."

De Altdeutsche Hùtehunde Oscar en Willem houden ondertussen de schapen in het gareel. Niet

dat ze daar veel werk aan hebben, de club blijft graag bij elkaar.

Een enkele keer dwaalt een avonturier wat af. De honden zijn specialisten, gefokt op arbeidsvermogen en niet op uiterlijk.

Voor Roelof Kuipers is er weinig mooiers dan op pad zijn met zijn dieren. Als hobby hield hij naast zijn werk al schapen. Door fysieke ongemakken stopte hij noodgedwongen als loodgieter.

Van een familielid die in Exloo een kudde onder zijn hoede heeft, leerde hij de kneepjes van het vak.

"Ik kon daar een aantal keren invallen. Met mijn eigen schapen was ik actief op het cultuurhistorisch evenement van Boerengoed en liep ik mee in de optocht in Winterswijk.

Dat was net op het moment dat het gemeentebestuur het plan had om schaapskudden in te zetten voor landschapsbeheer. Dat kwam toen mooi samen."

Hij kon in 2006 de stap zetten naar een van de oudste vormen van landbouw. Om er van te kunnen leven is één kudde te weinig. Op de Borkense Baan, een terrein van Natuurmonumenten in Winterswijk, loopt nog een kudde van ruim driehonderd schapen.

Uit de lammeren die in het voorjaar worden geboren selecteert Kuipers zo'n vijftig ooiën voor elke kudde. "Daarvoor heb je elk jaar dan zo'n 250 jonge dieren nodig, want de helft is ram. Niet elk schaap is geschikt om te leven van arme gronden. Het dier moet alleen kunnen lammeren, goed groeien en voldoende mineralen halen uit het voedsel van arme gronden. Daar selecteer je op."

Schapen die buiten de kudde vallen en de rammen gaan naar de slacht. Het levert mooie streekproducten op, zoals droge worst en schapenburgers.

"Het vlees van het landras heeft veel smaak en onderscheidt zich op dat vlak van vlees van vleeschapen" vindt Kuipers.

Op het Schaapscheerdersfeest op 10 mei in Kotten kunnen bezoekers dat zelf proeven. Bij een aantal dieren gaat de wol er dan ook af.

Dat lijkt vroeg in het jaar, maar van de dieren die in de winter op stal hebben gestaan is de wol sneller 'rijp', zoals Kuipers het noemt, en laat het gemakkelijker los.

De circa 250 lammeren die dit jaar zijn geboren mogen toekijken, die komen op zijn vroegst volgend jaar aan de beurt.